

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2015/7356-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 04.11.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	25/2015	30.11.2015

Revidering av retningslinjer for praktiseringen av regelverket for motorferdsel i Børgefjell nasjonalpark/Austre Tiplingan landskapsvernområde

Forvalters tilrådning

Byrkije nasjonalpaarkhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre vedtar å videreføre tidligere vedtatte retningslinjer for praktiseringen av regelverket for motorferdsel i Børgefjell nasjonalpark og Austre Tiplingan landskapsvernområde med følgende tillegg/endringer:

- Fra og med sesongen 2015/2016 kan det gis flerårige dispensasjoner. Eventuelle flerårige dispensasjoner skal ikke gis utover inneværende valgperiode (tom. 2019)
- Utfylt kjørebok skal sendes nasjonalparkstyret etter hver sesong ved flerårige dispensasjoner. Kjørebok for ny sesong sendes ikke ut før kjørebok for forrige sesong er levert.

Vedtaket gjøres med forbehold om evt. endringer som følge av forvaltningsplanprosessen i Austre Tiplingan landskapsvernområde.

Begrunnelse

Gjeldene retningslinjer har fungert tilfredsstillende og er et greit verktøy for nasjonalparkforvalter i behandlingen av søknader. Retningslinjene er også klargjørende for de som skal søke om dispensasjon og gir et tydelig signal på hva som kan innvilges.

Saksopplysninger

Hjemmelsgrunnlag

- [Forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 1, vern av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark, Grane, Hattfjelldal, Røyrvik og Namsskogan kommuner, Nordland og Nord-Trøndelag.](#)
- [Forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 2, vern av Austre Tiplingan/Luvlie Diehpell landskapsvernområde, Hattfjelldal kommune, Nordland.](#)
- Delegasjon av verneforskriftene gitt til Byrkije Nasjonalpaarkhkeståavroe/ Børgefjell nasjonalparkstyre

Vedlegg:

Ingen

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret fattet følgende vedtak i sak 26/2014 den 22.10.2014:

Byrkije Nasjonalpaarkhkeståavroe/ Børgefjell nasjonalparkstyre vedtar følgende retningslinjene for behandling av saker om motorferdsel i verneområdene:

§ 3 pkt. 6. Motorisert ferdse

Forskriften:

6.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

a. bruk av snøscooter på snødekt mark i forbindelse med lovlig vedhogst

Nasjonalparkstyrets retningslinjer:

Dagens forvaltningspraksis synes grei. Grane JFF og Vefsn JFF hugger ikke ved til sine hytter i parken, de transporterer ferdig kløyvd ved inn til hyttene. Det utvises ikke vedrett i nasjonalparken utover det som fjellstyrene/fjelltjenesten hugger til egne hytter. For å få tillatelse til vedhogst med tilhørende transport skal det utarbeides en driftsplan som beskriver omfanget og berørte områder.

Forskriften:

b. bruk av snøscooter på snødekt mark for transport av varer til hytter

Nasjonalparkstyrets retningslinjer:

Nasjonalparkstyret vedtar følgende retningslinjer for behandling av søknader om transport av varer og bagasje til hytter:

- *Det kan innvilges inntil 6 turer pr. hytte pr. sesong uavhengig av antall eiere/hjemmelshavere, tillatelsen er knyttet til hytte.*
- *Tillatelse skal være personlig.*
- *Det skal føres kjørebok ihht. gjeldene praksis*
- *Sesongen varer fram til 30. april, men sesongen kan avkortes når spesielle forhold tilsier det*
- *Faste trasser skal benyttes for transporten.*
- *Når det gjelder ervervskjøring trenger ikke de som leier leiekjører å søke om tillatelse, det er tilstrekkelig at ervervskjører har tillatelse.*
- *Ervervskjøring gis kun for transport av varer og bagasje til hytter i verneområdene, det er ikke tillatt med transport til andre formål.*
- *Ervervskjører må dokumentere oppdraget ved å forevise kvittering for leid hytte eller kvittering for betaling til ervervskjører. I tillegg skal ervervskjører føre særskilt kjørebok hvor navn på oppdragsgiver er påført.*
- *Tillatelse til ervervskjøring gis kun i landskapsvernområdet og de områdene av nasjonalparken som ble omfattet av utvidelsen i 2003.*

Forskriften:

c. bruk av snøscooter på snødekt mark i forbindelse med transport av materialer til vedlikehold og byggearbeid på hytter, klopper o.l

Nasjonalparkstyrets retningslinjer:

Forvaltningsplanen har definisjoner på nybygg og vedlikehold. Nasjonalparkstyret fastsetter retningslinjer om at det er kurant å gi tillatelse ved større byggearbeider/renovering som er omsøkt jfr. § 3 pkt 1.3. i forskriften. Hvis det er mindre arbeider som skal utføres på bygg må transporten utføres i de 6 turene som gis, feks. hvis det er et vindu som skal transporteres inn og skiftes.

Forskriften:

d. bruk av snøscooter på snødekt mark til transport av funksjonshemmede, i forbindelse med aktiviteten til Nye Børgefjellskolen

Nasjonalparkstyrets retningslinjer:

Liten aktivitet for tiden og derfor et lite aktuelt punkt

Forskriften:

e. bruk av snøscooter på snødekt mark som en del av sikkerheten rundt turaktivitetene til Nye Børgefjellskolen

Nasjonalparkstyrets retningslinjer:

Liten aktivitet for tiden og derfor et lite aktuelt punkt

Forskriften:

f. bruk av luftfartøy i forbindelse med reindrift

Nasjonalparkstyrets retningslinjer:

Nasjonalparkstyret mener det vil være en fordel for alle parter, både forvaltningen, reindriften og oppsynstjenesten at reindriften søker om tillatelse for bruken av helikopter. For reindriften vil dette medføre legitimitet for sin virksomhet ved at de har tillatelse. En godkjent reinbeitedistriksplan er i den sammenheng viktig med beskrivelse av omfang og perioder hvor transporten skal skje. Nasjonalparkstyret mener forvaltningen sammen med næringen og oppsynet må følge opp dette punktet. I Austre Tiplingan landskapsvernområde er bruk av helikopter direkte hjemlet.

Forskriften:

g. bruk av barmarkkjøretøy i forbindelse med utøving av reindrift hvor det foreligger godkjent driftsplan.

Nasjonalparkstyrets retningslinjer:

Som i punkt f) mener Nasjonalparkstyret at det vil være en fordel for alle parter, både forvaltningen, reindriften og oppsynstjenesten at reindriften søker om tillatelse for barmarkskjøring. For reindriften vil dette medføre legitimitet for sin virksomhet ved at de har tillatelse. En godkjent reinbeitedistriksplan er i den sammenheng viktig med beskrivelse av omfang og perioder hvor kjøringen skal skje. Nasjonalparkstyret mener forvaltningen sammen med næringen og oppsynet må følge opp dette punktet

Forskriften:

h. bruk av elgtrekk for uttransportering av felt elg

Nasjonalparkstyrets retningslinjer:

Styret gir retningslinjer om at departementets og/eller Miljødirektoratets føringer for bruk av motorisert kjøretøy legges til grunn i hvis det søkes om å bruke ATV el. for uttransport av elg.

Forskriften:

i. nødvendig militær lavtflyging i forsvarets etablerte lavtflygingsområder.

Nasjonalparkstyrets retningslinjer:

Forsvarets lavtflyging og mangel på tillatelser anses som en utfordring. Forvaltningen bør være restriktive til lavtflyging i nasjonalparken. Dette ift. dyreliv i sårbare perioder men også ift. unødige forstyrrelser for folk som ferdes i parken. Styret mener forvaltningen må gå i dialog med forsvaret for å bevisstgjøre om at flygingen er søknadspliktig

Forskriften:

For reindriften legges det opp til en praksis med flerårige tillatelser som del av godkjent reinbeitedistriktplan i henhold til reindriftsloven slik at næringen kan utøves på tilfredsstillende måte.

Nasjonalparkstyrets retningslinjer:

Nasjonalparkstyret ber om at næringen prioriterer arbeidet med reinbeitedistriktplan som også kan benyttes til å behandle søknader om flerårige tillatelser.

Generelle unntaksbestemmelser.

Saker som avgjøres etter § 48 er i hovedsak søknader om:

- NINAs TOV program (forskning)*
- NTNU Vitenskapsmusset, arkeologiske undersøkelser*
- Søknader om motorferdsel som ikke er nevnt i § 3 (helikopter for befarung, transport mv)*
- Søknader om tekniske anlegg*

Når det gjelder § 48 gjøres det vurderinger her i de enkelte tilfeller og ut fra dette er det lite hensiktsmessig å lage retningslinjer. Forvaltningen må være tydelige på at søknader skal behandles i politisk organ og derfor må forelegges i god tid før feltsesong.

Enstemmig vedtatt

Utkast til retningslinjer for praktisering av regelverket for motorferdsel ble utarbeidet av Arbeidsutvalget i møte den 19.09.2014. Utkastet ble så tatt opp i møte med faglig rådgivende utvalg i møte den 22.10.2014 før endelig styrebehandling i sak 26/2014.

Som verktøy for denne gjennomgangen ble det utarbeidet et arbeidsnotat ut fra verneforskriften hvor det var tatt utgangspunkt i de enkelte punktene som omhandlet motorferdsel. Forvalter hadde påført kommentarer ift. gjeldene praksis. Arbeidsutvalget la videre i sin gjennomgang inn egne kommentarer i arbeidsnotatet. Dette var så grunnlaget for behandlingen i rådgivende utvalg og nasjonalparkstyret som endte i retningslinjene gjengitt over.

Videre ble det sagt at dispensasjoner i første omgang skulle gis for ett år. Dette for at nasjonalparkstyret kunne evaluere retningslinjene etter 1 år. Det var også et mål om å få synkronisert dispensasjonsperioden med valgperioden.

Når det gjelder motorferdsel er det et mål i verneforskriften å redusere motorferdselen mest mulig. I utgangspunktet er all motorferdsel forbud. Men det er åpnet for motorferdsel for noen formål, samt at det kan søkes om dispensasjon for andre angitte formål.

Etter at nasjonalparkstyret hadde vedtatt retningslinjene i møte den 22.10.2015 ble det sendt brev til alle hytteeierne i området og de som tidligere hadde søkt om ervervskjøring. Det ble da informert om retningslinjene, hva som det evt. kunne gis dispensasjon for, antall turer pr. hytte mv. Det ble utarbeidet elektronisk søknadsskjema som kunne benyttes. Tilsvarende ble gjort før barmarkssesongen der de som tidligere har søkt om dispensasjon ble informert om frist for at søknad måtte være inne.

At potensielle søkere ble informert på forhånd medførte ryddig og rask saksbehandling. For hytter med flere hjemmelshavere ble antall turer fordelt internt før de søkte forvaltningen om dispensasjon.

Det største volumet når det gjelder søknad om motorferdsel er til hytter i Austre Tiplingan landskapsvernområde, da for kjøring til egne hytter eller ved leie av Statskog sin utleiehytte.

For sesongen 2014/2015 ble det gitt 10 dispensasjoner for kjøring til egen hytte i Austre Tiplingan landskapsvernområde. Disse fordelt på 6 hytter med inntil 6 turer pr. hytte. Av de totalt 36 innvilgede turene er det rapportert 26 brukte turer. I tillegg er det 2 dispensasjoner for leiekjøring i området, disse hadde 21 turer. Da i hovedsak til Statskogs utleiehytte ved Vestre Tiplingen.

I nasjonalparken er det en privat hytte ved Legdevatn som har kjørt på dispensasjon gitt av Fylkesmannen i Nordland. Her var det gitt dispensasjon for 3 turer og alle ble brukt siste sesong. Denne dispensasjonen utløpte ved sesongens slutt.

Vefsn JFF har dispensasjon for frakt av parafin, gass, søppel og diverse vedlikeholdsmateriell til Jengelhytta gitt av Fylkesmannen i Nordland 11.04.2013 . Dispensasjonen er gitt for årene 2014 til og med 2018. For sesongen 2014/2015 ble det her kjørt 7 turer.

Grane JFF har dispensasjon frakt av gass, parafin, diverse utstyr og søppel mellom Tomasvatn og Grane Jeger- og fiskerforening sin hytte ved Jengelen gitt av Fylkesmannen i Nordland 27.02.2012. Dispensasjonen gjelder for årene 2012 til og med 2016. Det er her ikke levert utfylt kjørebok ihht. vilkår satt i dispensasjonen.

For Statskog SF, Røyrvik fjellstyre og Namsskogan fjellstyre er kravet at omfanget/antall turer skal fremgå av virksomhetens årsmelding som sendes nasjonalparkstyret.

For sesongen 2013/2014 rapporterte Namsskogan fjellstyre at det er kjørt ca. 10 turer for 2014 med gitte dispensasjon.

Fjelltjenesten skriver følgende i sin årsrapport for 2014: *«Fjelltjenesten har kjørt ca. 2.000 km med snøskuter i verneområdene i 2014. Flere oppdrag utføres på samme tur så oversikt over kjøring på de forskjellige oppdrag er vanskelig å angi. Det meste av kjøringen genereres av oppsyn/tilsyn, overvåking fjellrev og NINAs forskningsprosjekt»*

Røyrvik fjellstyre rapporterte 6 turer i sesongen 2013/2014 og 4 turer i sesongen 2014/2015 med gitte dispensasjon.

Ut fra innrapporterte data over flere år ligger dagens omfang på bruk av snøscooter til private hytter og utleiehytter på mellom 70 – 90 turer. Dette gjelder da transport av varer og bagasje, ved, søppel og materialer til vedlikehold. Over halvparten av turene gjelder Austre Tiplingan landskapsvernområde.

Bruk av snøscooter ifb. med oppsynstjenesten rapporteres ikke.

Reindriftsnæringens motorferdsel på snøføre er direkte hjemlet i forskriftene og forvaltningen har derfor ikke innblikk i omfanget av denne motorferdselen.

I verneforskriften er reindriftens motorferdsel omtalt i flere av punktene, dvs. til hvilke formål reindriftsutøvere må søke og hvilke formål som er direkte hjemlet i forskriften. Status pr. dd er at reindriften ikke har søkt om tillatelse til bruk av helikopter og til barmarkskjøring, noe nasjonalparkstyret kan gi tillatelse til hvis det utarbeides godkjent reinbeitedistriktplan i henhold til reindriftsloven. Det er derfor naturlig at reindriftens motorferdsel tas opp som tema under retningslinjer for motorferdsel. Det er her viktig å være klar over at verneforskriften og naturmangfoldsloven går foran særlover ved motstrid. Det vil si at motorferdsel hjemlet i særlov ikke fritar fra kravene/forbudene som ligger i verneforskriften.

Reindriftens motorferdsel reguleres også av reindriftslovens § 23 hvor det det står følgende:
«Motorisert ferdseil eller flyging inn i område vernet i medhold av naturmangfoldloven kapittel V eller eldre vernevedtak som nevnt i naturmangfoldloven § 77, skal foregå i samsvar med fastsatte forskrifter om vern. Nærmere regler om slik ferdseil i fredet område kan fastsettes ved forskrift av vedkommende forvaltningsmyndighet i samråd med distriktstyret»

Når det gjelder barmarkskjøring i verneområdene er det ikke gitt dispensasjoner til dette formålet utover dispensasjon for transport av felt vilt gitt til Namsskogan fjellstyre.

Ut fra erfaringene fra tidligere år er det ryddig å ha klare retningslinjer for hvordan en skal praktisere regelverket for motorferdsel. Dette for at de som søker på forhånd kan orientere seg om rammene for hva som det kan gis dispensasjon for. Klare retningslinjer gir også rask og god saksbehandling bygd på faglige vurderingen innenfor handlingsrommet til retningslinjene.

Saken legges fram for diskusjon i rådgivende utvalg før styrebehandlingen.